

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká pošta, s. p.**, se sídlem Politických vězňů 909/4, Praha 1, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 11. 2012, čj. 8 A 125/2012 – 8,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalované **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Podáním ze dne 9. 9. 2012 se žalobce domáhal, aby Městský soud v Praze určil, že „*vrácení všech písemností Českou poštou bylo nezákonným zásahem do práva na vyzvednutí soudní písemnosti v adresním místě, a to v důsledku neaplikace OSŘ doručujícím orgánem i iracionálního pokynu soudů na obálce (do vlastních rukou, neukládat, dle 50 OSŘ), resp. soudy aplikované IMS č. j. 145/11-OD-ST (zelené obálky typu II. i III.)*.“ Žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce v řízení před městským soudem.

2. Usnesením ze dne 5. 11. 2012, čj. 8 A 125/2012 – 8, městský soud řízení o žalobě zastavil.

3. Městský soud uvedl, že usnesením ze dne 2. 10. 2012, čj. 8 A 125/2012 – 5, vyzval žalobce, aby ve lhůtě 10 dnů od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek za podanou žalobu ve výši 2000 Kč. Současně poučil žalobce, že řízení zastaví, nebude-li poplatek zaplacen ve stanovené lhůtě. Usnesení bylo doručeno žalobci do vlastních rukou dne 12. 10. 2012. Žalobce nezaplatil soudní poplatek ve lhůtě stanovené soudem, a městský soud proto zastavil řízení

podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

II.

4. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení městského soudu kasační stížností.

5. Stěžovatel tvrdil, že spolu s žalobou podal i žádost o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce. Městský soud tuto skutečnost zamlčel. Usnesení čj. 8 A 125/2012 – 5, kterým městský soud vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku, proto bylo šikanou.

III.

6. Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV.

7. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

8. Kasační stížnost není důvodná.

9. Nejvyšší správní soud předně připomíná, že opakovaně vyhodnotil okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje u soudů svá práva, jako projev svévolného a účelového uplatňování práva (viz např. rozsudek ze dne 8. 3. 2012, čj. 2 As 45/2012 – 11, všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Stěžovatel svá práva uplatňuje převážně zjevně šikanózním způsobem a nesoudí se veden snahou o meritorní řešení sporu, nýbrž pro samotné vedení sporu (viz rozsudek ze dne 7. 6. 2012, čj. 2 As 82/2012 – 13).

10. V evidenci zdejšího soudu je vedeno ke dni 7. 3. 2013 více než 600 spisů, v nichž žalobce vystupuje v pozici stěžovatele, resp. navrhovatele, a v nichž brojí převážně proti rozhodnutím městského soudu a Krajského soudu v Českých Budějovicích. Lze proto usuzovat, že tyto soudy jsou obdobně jako zdejší soud zahlceny desítkami až stovkami podání, stížností a žalob stěžovatele. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede na různých stupních správního soudnictví takové množství sporů, pochopitelně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Spory vedené stěžovatelem však vykazují znaky sériovosti a stereotypnosti, v jeho podáních se neustále vyskytují obdobné či zcela identické argumenty, se kterými se soudy již opakovaně vypořádaly.

11. V posuzované věci stěžovatel podal u městského soudu žalobu spolu s žádostí o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Aniž by městský soud rozhodl o této žádosti, usnesením čj. 8 A 125/2012 – 5 vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku za podanou žalobu. Stěžovatel výzvě nevyhověl, a městský soud proto řízení zastavil.

12. Městský soud pochybil, pokud postupoval tímto způsobem. K žádosti stěžovatele o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce totiž vůbec nepřihlédl – nevydal o ní samostatné rozhodnutí, ani se s ní nevypořádal v rámci napadeného usnesení. Nejvyšší správní soud již shora připomněl, že městský soud obdobně jako zdejší soud nepochybně rozhoduje o desítkách až stovkách návrhů a žalob stěžovatele. I v takovém případě však musí dodržovat základní procesní pravidla soudního rozhodování a vypořádat se alespoň v odůvodnění rozhodnutí s žádostmi stěžovatele. Městský soud jistě v minulosti opakovaně rozhodoval i o žádostech stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. To však neznamená, že další obdobná žádost stěžovatele může být bez dalšího zcela opomenuta. Vždy musí být vypořádána alespoň v usnesení o zastavení řízení.

13. Přestože zdejší soud shledal v postupu městského soudu pochybení, nepřistoupil ke zrušení napadeného usnesení. Takový postup by byl v daném případě formalistický a v rozporu se zásadou procesní ekonomie. Nejvyšší správní soud totiž nepochyboval, že vrácení věci městskému soudu by nevedlo k jinému výsledku než k opětovnému zastavení řízení, pouze o několik týdnů či měsíců později. Městský soud by totiž nesporně zamítl žádost stěžovatele o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce z důvodu svévolného a šikanózního uplatňování práva a obstrukčního přístupu k vedení řízení (obdobně srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, čj. 8 As 71/2012 – 13, nebo ze dne 19. 11. 2012, čj. 8 As 107/2012 – 14). Následně by vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku, který by však stěžovatel nepochybně nezaplatil, a městský soud by vydal téměř totožné usnesení o zastavení řízení lišící se pouze ve zmínce o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. V tomto ohledu Nejvyšší správní soud vychází z vlastních četných zkušeností s procesní taktikou stěžovatele, která je v drtivé většině případů shodná (srov. usnesení ze dne 28. 2. 2013, čj. 8 As 130/2012 – 12).

14. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že k tomuto specifickému a nestandardnímu postupu se uchýlil pouze v daném ojedinělém extrémním případě zneužívání práva, které chování stěžovatele představuje. Znaky zneužívání práva zdejší soud vymezil např. v rozsudku ze dne 10. 11. 2005, čj. 1 Afs 107/2004 – 48, č. 869/2006 Sb. NSS. Zneužitím práva se rozumí „*situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takového chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zřánlivě dovolené*“. K zákazu zneužití práva se vyjádřil také rozšířený senát, podle něhož zákaz zneužití práva představuje pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vudčích hodnotách, ke kterým vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Zákaz zneužití práva je v jistém smyslu *ultima ratio*, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, s nimiž se může střetnout (usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, čj. 1 As 70/2008 – 74, č. 2099/2010 Sb. NSS, a v něm uvedená judikatura).

15. V této souvislosti lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 30. 12. 2010, čj. 4 As 38/2010 – 43, ve kterém Nejvyšší správní soud poukázal na model fungování stěžovatele (občanského sdružení), založený na opakovaném podávání žádostí o osvobození od soudních poplatků, tj. nákladů, které při jeho činnosti zpravidla vznikají a s jejichž vznikem musel vědomě počítat. Neexistují-li pro takové jednání legitimní důvody, je třeba jej považovat za zneužití práva zakotveného v § 36 odst. 3 s. ř. s. Uvedený závěr prošel testem ústavnosti u Ústavního soudu a obstál (viz usnesení ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. I. ÚS 1131/11).

16. Stěžovatel obecně zneužívá práva na soudní ochranu, je veden snahou vést spor pro spor, nikoliv zájmem o řešení reálně existujících sporů. Podstatná je pak skutečnost, že toto zneužití bylo patrné i v řízení před městským soudem. Stěžovatel se domáhal žalobou ochrany před nezákonným zásahem žalované. Nejvyšší správní soud však již opakovaně vyslovil, že žalovaná nevystupuje při doručování písemností jako správní orgán a svým postupem vrchnostensky nezasahuje do veřejných subjektivních práv žalobce (viz např. rozsudek ze dne 6. 5. 2011, čj. 8 As 70/2010 – 156). Žaloba podaná stěžovatelem v posuzované věci tedy představovala pouze další ze série zjevně nedůvodných podání, kterým se stěžovatel nedomáhal ochrany svých veřejných subjektivních práv (*a contrario* § 2 s. ř. s.).

17. Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že netrval na uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele, protože předmětem posouzení bylo rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za řízení před městským soudem. Požadavek, aby stěžovatel dostal těmto povinností, by vedl k řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení o této kasační stížnosti a nesvědčilo by ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení (obdobně viz např. rozsudek ze dne 13. 9. 2007, čj. 9 As 43/2007 – 77).

18. Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek nezákonným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

19. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. března 2013

JUDr. Jan Passer
předseda senátu